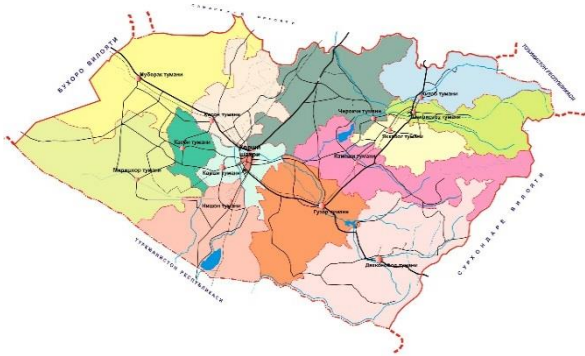

XIII. DEMOGRAFIK HOLAT

Qashqadaryo viloyati 1943 yilda tashkil topgan bo'lib, O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy birligi hisoblanadi.

Qashqadaryo viloyati O'zbekiston Respublikasining janubiy qismida joylashgan bo'lib, maydoni 28 567 kv. km.

Viloyatda 20 ta QFY va 751 ta MFY joylashgan va ularning hududida 3365,7 ming aholi istiqomat qiladi, aholi zichligi 1 kv. km. ga

117,3 kishiga to'g'ri keladi.

Qashqadaryo viloyati ma'muriy hududiy tarkibi bo'yicha 2 ta viloyatga buysunuvchi shahar va 13 ta tumanga bo'lingan.

Qarshi va Shahrisabz shaharlari viloyatga, G'uzor, Qamashi, Qarshi, Koson, Kitob, Muborak, Nishon, Chiroqchi, Shahrisabz, Yakkabog' shaharlari tumanga buysunadi.

Ma'muriy markazi - Qarshi shahri aholisi 280,6 ming kishi.

Qashqadaryo viloyati Turkmaniston va Tojikiston davlatlari bilan chegaradosh, umumiy davlat chegarasi 313,2 km. bo'lib, ulardan Turkmaniston Respublikasi bilan 253,3 km, Tojikiston Respublikasi bilan 59,9 km.

Chegara hududi

Qashqadaryo viloyati Samarqand viloyati bilan (276 km), Buxoro viloyati bilan (98,3 km), Navoiy viloyati bilan (12,5 km), Surxondaryo viloyati bilan (193,8 km), Tojikiston Respublikasi bilan (59,9 km) va Turkmaniston Respublikasi bilan (253,3 km).

Qashqadaryo viloyatining qo'shni davlatlar bilan chegaradosh hududlari (jami 313,2 km) haqida.

Qashqadaryo viloyati Turkmaniston Respublikasi bilan jami 253,3 km. chegaradosh

Shundan, Nishon tumani **75,7** km chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Lebap viloyati Turkmanboshi etirafi tumani bilan;

Dehqonobod tumani **75,9** km. Chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Lebap viloyati Chorshanbe va Do'stlik tumanlari bilan;

Mirishkor tumani **79,5** km. chegara hududi **Turkmaniston Respublikasining** Lebap viloyati Xo'janbas tumani bilan;

G'uzor tumani **22,2** km. chegara hududi Turkmaniston **Respublikasining** Chorjo' viloyati Davlatli tumani Sardoba jamoa xo'jaligi Churdul qishlog'i bilan chegaradosh hisoblanadi.

Shuningdek, viloyat **Tojikiston Respublikasi** bilan jami **59,9** km. chegaradosh

Shundan, Shahrisabz tumanining **18,5** km. chegara hududi **Tojikiston Respublikasining** So'g'd viloyati Panjikent tumani Rog'ich va Mag'yon qishloqlari bilan;

Kitob tumanining **41,4** km. chegara hududi **Tojikiston Respublikasining** So'g'd viloyati Panjikent tumani bilan chegaradosh.

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2021- yilning 1 iyul holatiga viloyatda doimiy aholi soni 3348,5 ming kishini tashkil qildi va yil boshidan 30,3 ming kishiga yoki 0,9 foizga ko'paydi.

Doimiy aholi soni¹⁾
(2021- yil 1 iyul holatiga, ming kishi)

	<i>Tashkil topgan sana</i>	<i>Jami aholi</i>	<i>shu jumladan:</i>	
			<i>shahar aholisi</i>	<i>qishloq aholisi</i>
Viloyat bo'yicha:	1926- yil	3365,7	1443,9	1921,8
<i>shaharlar:</i>				
Qarshi	13.05.1926 y.	280,6	280,6	-
Shahrisabz	16.05.2017 y.	141,5	141,5	-
<i>tumanlar:</i>				
G'uzor	29.09.1926 y.	209,7	49,5	160,2
Dehqonobod	31.08.1971 y.	151,2	28,7	122,5
Qamashi	31.12.1964 y.	277,0	65,7	211,3
Qarshi	01.10.1931 y.	255,5	93,0	162,5
Koson	29.09.1926 y.	293,6	153,9	139,7
Kitob	25.12.1968 y.	268,3	100,2	168,1
Mirishkor	25.04.2003 y.	122,6	46,0	76,6
Muborak	13.09.1978 y.	89,2	70,4	18,8
Nishon	06.03.1975 y.	157,1	95,1	62,0
Kasbi	16.10.1970 y.	201,5	77,3	124,2
Chiroqchi	22.02.1926 y.	424,8	100,3	324,5
Shahrisabz	29.09.1926 y.	225,1	54,3	170,8
Yakkabog'	29.09.1926 y.	268,0	87,4	180,6

¹⁾дастлабки маълумот

Viloyat bo'yicha aholi soni (2021- yil 1- iyul holatiga)

2021- yil boshidan 30,3 ming kishiga ko'paydi yoki 0,9 % ga o'sdi

Shahar aholisi soni
1443,9 ming kishi
(jamiga nisbatan
42,9 %)

Qishloq aholisi soni
1921,8 ming kishi
(jamiga nisbatan
57,1 %)

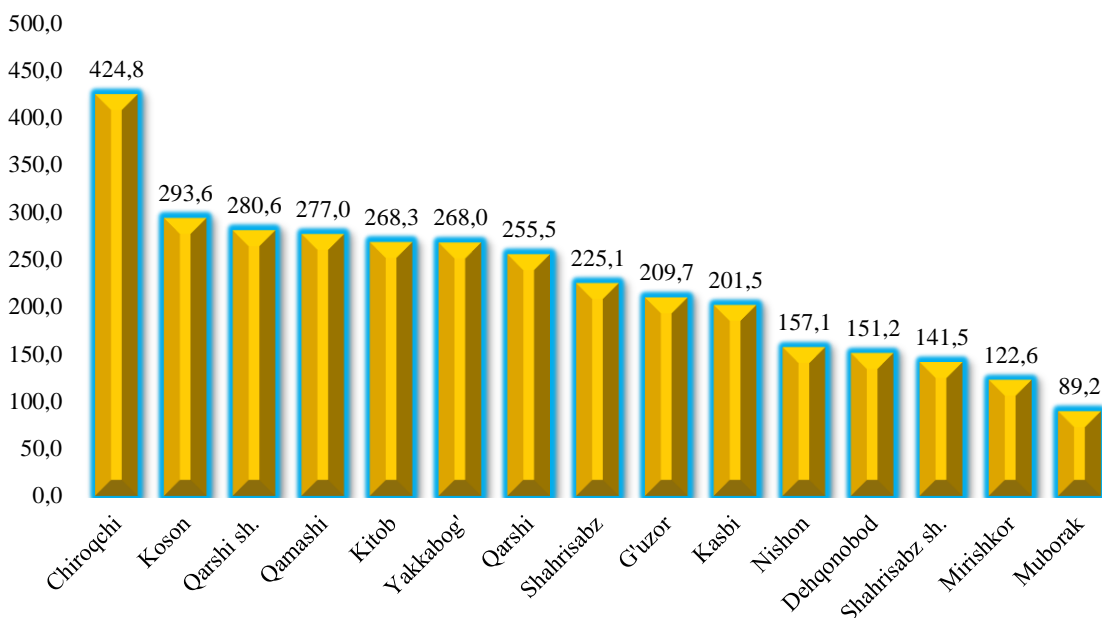
Erkaklar va ayollar (2021- yil 1 iyul holatiga)

Erkaklar 1703,2 ming
kishi
(jamidan 50,6 %)

Ayollar 1662,5 ming
kishi
(jamidan 49,4 %)

Hududlar kesimida doimiy aholi sonining taqsimlanishi (2021- yil 1- iyul holatiga, ming kishi dastlabki ma'lumot)

Tumanlar kesimida doimiy aholi sonining o'tgan yilning shu davriga nisbatan taqqoslanishi

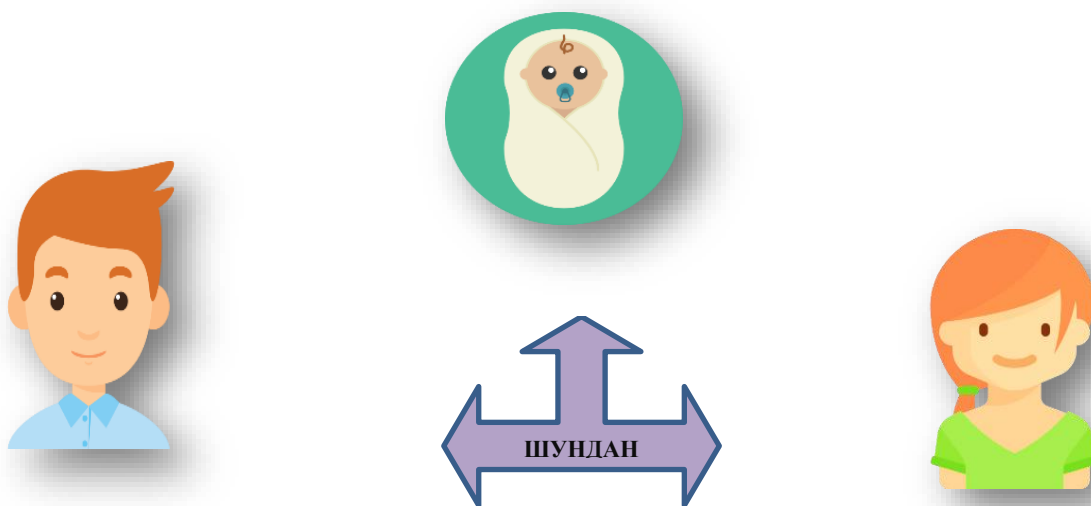
	<i>2020- yil 1- iyul holatiga</i>	<i>2021- yil 1- iyul holatiga</i>	<i>O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, %</i>
Viloyat bo'yicha:	3304,0	3365,7	101,9
<i>shaharlar</i>			
Qarshi sh.	276,8	280,6	101,4
Shahrisabz sh.	139,6	141,5	101,4
<i>tumanlar:</i>			
G'uzor	205,3	209,7	102,1
Dexqonobod	148,3	151,2	102,0
Qamashi	272,5	277,0	101,7
Qarshi	249,6	255,5	102,4
Koson	287,1	293,6	102,3
Kitob	264,7	268,3	101,4
Mirishkor	120,1	122,6	102,1
Muborak	87,4	89,2	102,1
Nishon	154,0	157,1	102,0
Kasbi	197,6	201,5	102,0
Chiroqchi	414,3	424,8	102,5
Shahrisabz	222,3	225,1	101,3
Yakkabog'	264,4	268,0	101,4

2021- yil yanvar-iyunda aholining tabiiy harakati

	<i>kishi</i>			<i>har 1000 kishiga</i>	
	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>	<i>o'sish, kamayish</i>	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>
Tug'ilganlar	38749	41870	3121	23,7	25,2
O'lganlar	6008	6651	643	3,7	4,0
Tabiiy o'sish	32741	35219	2478	20,0	21,2
Nikohlar	7281	10175	2894	4,4	6,1
Ajralishlar	815	1354	539	0,5	0,8

2021- yil yanvar-iyun oylarida tug'ilish

(viloyat bo'yicha jami 41,9 mingta bola tug'ilgan)

O'g'il bolalar
21,7 ming nafar

Qiz bolalar
20,2 ming nafar

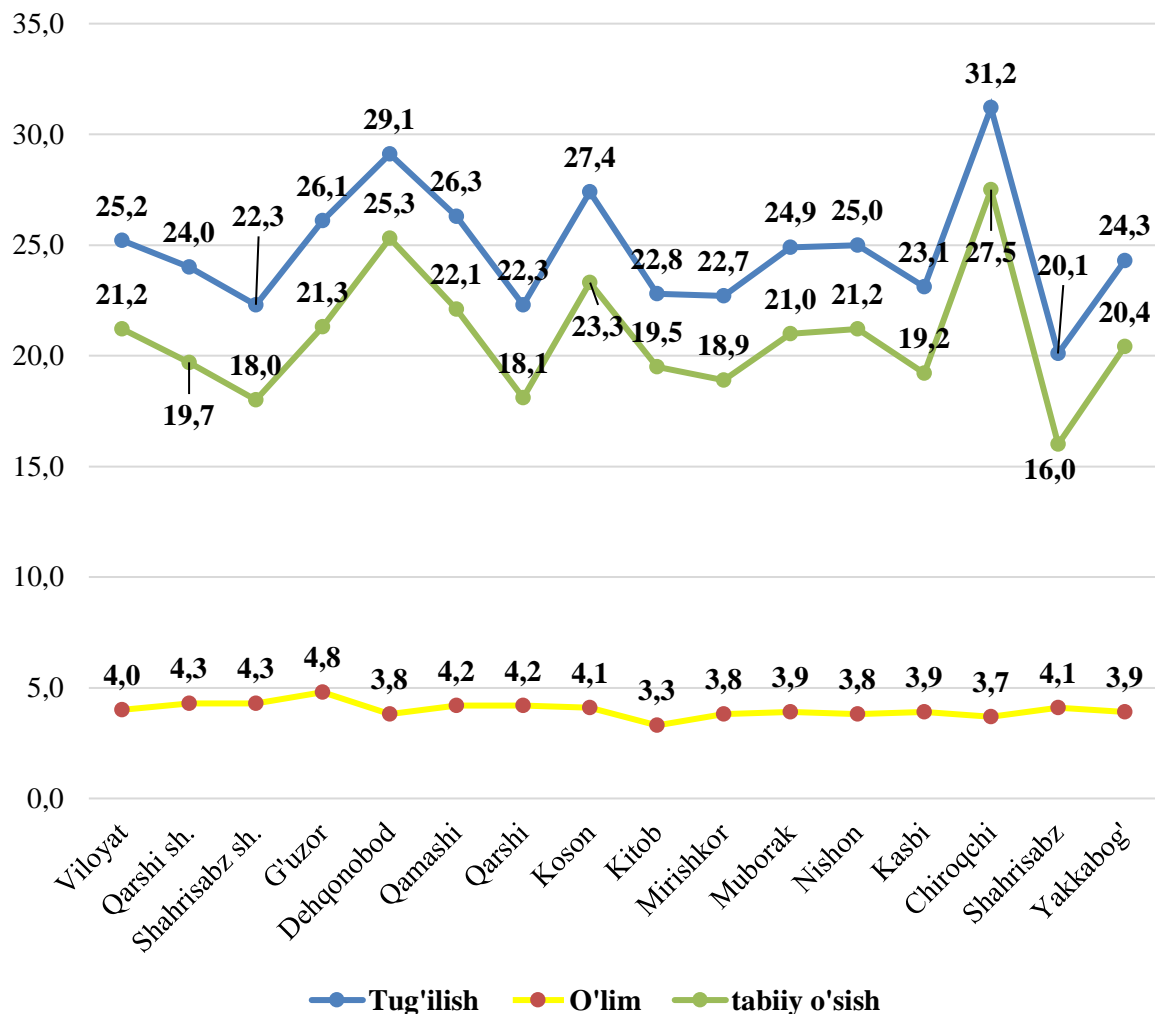
Tug'ilish darajasi. 2021- yilning yanvar-iyun oylarida tug'ilganlar soni 41870 kishini tashkil qildi va 2020- yilning shu davriga (38749 kishi) nisbatan 3121 taga ko'paydi. Tug'ilish koeffitsiyenti mos ravishda 25,2 promilleni tashkil qildi.

Tug'ilish darajasining o'sishi viloyatning Shahrisabz shahri (17,7 dan 22,3 promillega), Qarshi shahri (19,4 dan 24,0 promillega), Kitob (21,4 dan 22,8 promillega), kamayish Nishon tumani (25,9 dan 25,0 promillega), Muborak (25,1 dan 24,9 promillega) tumanlarida kuzatildi.

O'lim darajasi. 2021- yilning yanvar-iyun oylarida o'lganlar soni 6651 kishini tashkil qildi va 2020- yilning shu davriga (6008 kishi) nisbatan 643 taga ko'paydi. Mos ravishda o'lim koeffitsiyenti 4,0 promilleni tashkil qildi. (2020- yil yanvar-iyun oylarida 3,7 promille).

2021- yil yanvar-iyun oylarida aholining tabiiy harakati

(har 1000 aholiga nisbatan promille)

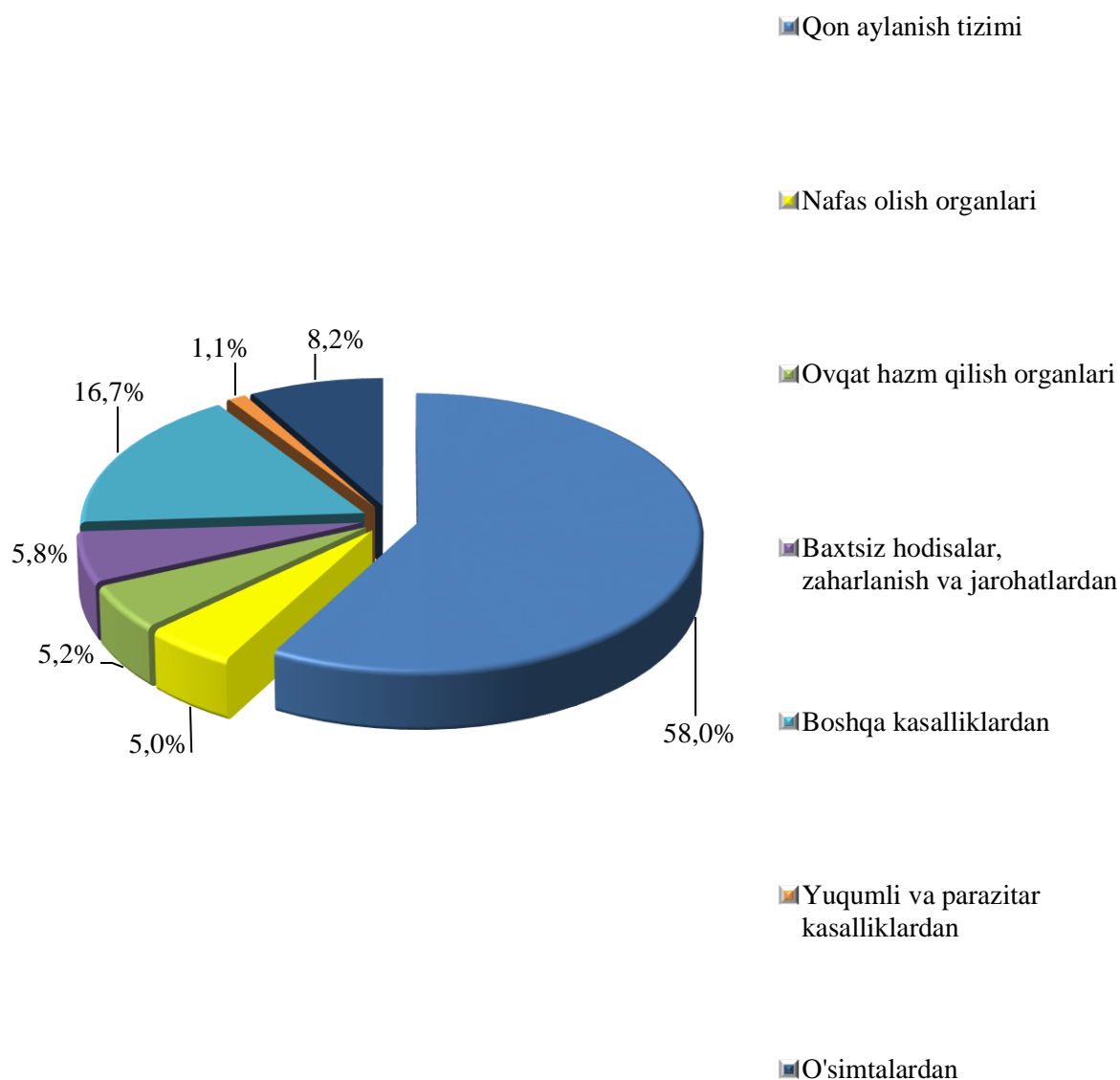
O'lganlar sonining kamayishi Muborak tumani (4,3 dan 3,9 promillega), Yakkabog' tumani (4,2 dan 3,9 promillega), o'sishi Chiroqchi (3,1 dan 3,7 promillega), Shahrisabz (3,4 dan 4,1 promillega), Qarshi shahri (3,7 dan 4,3 promillega) da kuzatildi.

Vafot etganlar umumiy sonidan 58,0 foizi qon aylanish tizimi kasalliklaridan; 8,2 foizi o'simta kasalliklaridan, 5,2 foizi ovqat hazm qilish organlari kasalliklaridan, 5,0 foizi nafas olish organlari kasalliklaridan, 5,8 foizi baxtsiz hodisa, zaharlanish jarohatlardan, 1,1 yuqumli va parazitar kasalliklaridan va 16,7 boshqa kasalliklaridan vafot etgan.

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2021- yilning yanvar-iyun oylarida bir yoshga to'lmagan 377 ta bolalar o'limi kuzatildi.

Bir yoshgacha o‘lgan bolalarning umumiy sonidan 59,8 foizi perinatal davrda yuzaga keladigan holatlardan, 24,7 foizi nafas olish organlari kasalliklaridan, 2,9 foizi tug‘ma anomaliyalardan, 1,1 yuqumli va parazitlar kasalliklaridan, 1,9 foizi baxtsiz hodisa, zaharlanish jarohatlardan, 0,3 foizi ovqat hazm qilish organlari kasalliklaridan va 9,3 boshqa kasalliklaridan vafot etgan.

**Asosiy o'lim sabablari
(2021- yil yanvar-iyun oylarida)**

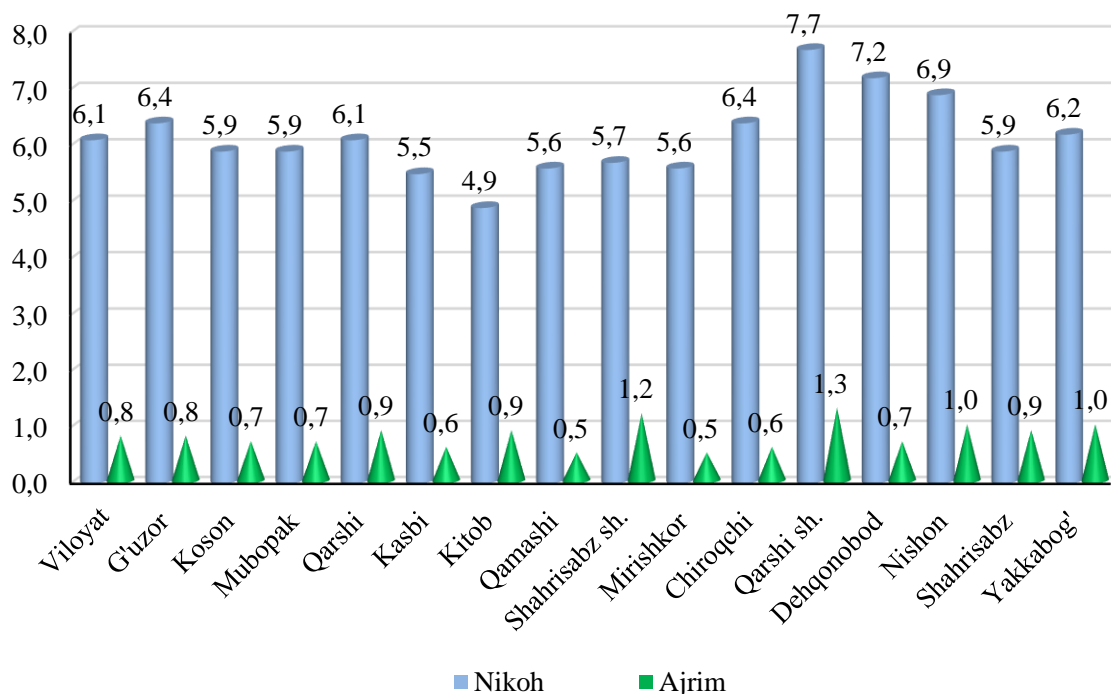

Aholining tabiiy harakati koeffitsiyentlari
(2021- yil yanvar-iyun oylarida, 1000 aholi soniga)

	<i>Tug‘ilganlar</i>		<i>O‘lganlar</i>		<i>Aholining tabiiy o‘sishi</i>	
	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>
Viloyat bo‘yicha:	38749	41870	6008	6651	32741	35219
<i>shaharlar:</i>						
Qarshi	2659	3322	506	599	2153	2723
Shahrisabz	1223	1559	247	301	976	1258
<i>tumanlar:</i>						
G‘uzor	2619	2704	391	501	2228	2203
Dehqonobod	1901	2171	249	280	1652	1891
Qamashi	3552	3602	517	576	3035	3026
Qarshi	2674	2810	527	529	2147	2281
Koson	3338	3970	490	593	2848	3377
Kitob	2816	3019	451	444	2365	2575
Mirishkor	1327	1375	232	227	1095	1148
Muborak	1087	1096	186	170	901	926
Nishon	1975	1940	270	293	1705	1647
Kasbi	2287	2300	373	386	1914	1914
Chiroqchi	5809	6537	635	778	5174	5759
Shahrisabz	2222	2240	381	455	1841	1785
Yakkabog‘	3260	3225	553	519	2707	2706

Nikohlar va ajralishlar. 2021- yilning yanvar-iyun oylarida FHDYo organlarida 10175 ta nikohlar va 1354 ta ajralishlar ro'yxatga olindi. Ming aholiga nisbatan 6,1 promille nikoh (2020- yilning tegishli davrida 4,4 promille) ajralishlar 0,8 promille (2020- yilning tegishli davrida 0,5 promille) to'g'ri keladi.

2021- yil yanvar-iyun holatiga nikoh va ajrim koeffitsiyenti
(har 1000 aholiga nisbatan promille)

Nikoh tuzish koeffitsiyentining sezilarli darajada o'sish Kitob (3,7 dan 4,9 promillega), Chiroqchi (4,0 dan 6,4 promillega), Dehqonobod (4,0 dan 7,2 promillega), Qarshi shahri (4,4 dan 7,7 promillega) tumanlarda kuzatildi.

Tuzilgan nikohlar va nikohdan ajralishlar soni

(birlik)

	Tuzilgan nikohlar		Nikohdan ajralishlar	
	2020- yil yanvar-iyun	2021- yil yanvar-iyun	2020- yil yanvar-iyun	2021- yil yanvar-iyun

Viloyat bo'yicha:	7281	10175	815	1354
--------------------------	-------------	--------------	------------	-------------

shaharlar:

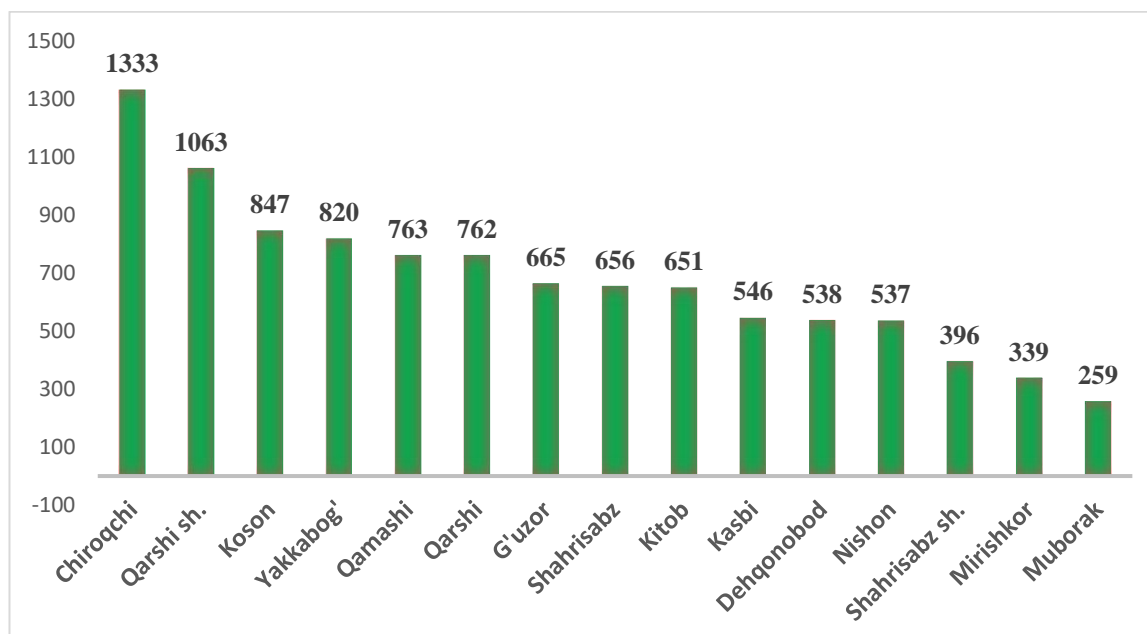
Qarshi	597	1063	139	175
--------	-----	------	-----	-----

Shahrisabz	354	396	51	86
------------	-----	-----	----	----

tumanlar:

	<i>Tuzilgan nikohlar</i>		<i>Nikohdan ajralishlar</i>	
	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>
G'uzor	553	565	43	83
Dehqonobod	293	538	37	52
Qamashi	575	763	50	74
Qarshi	639	762	61	113
Koson	693	847	58	95
Kitob	481	651	77	121
Mirishkor	262	339	23	33
Muborak	232	259	27	30
Nishon	357	537	40	75
Kasbi	398	546	38	56
Chiroqchi	813	1333	60	122
Shahrisabz	472	656	57	102
Yakkabog'	562	820	54	137

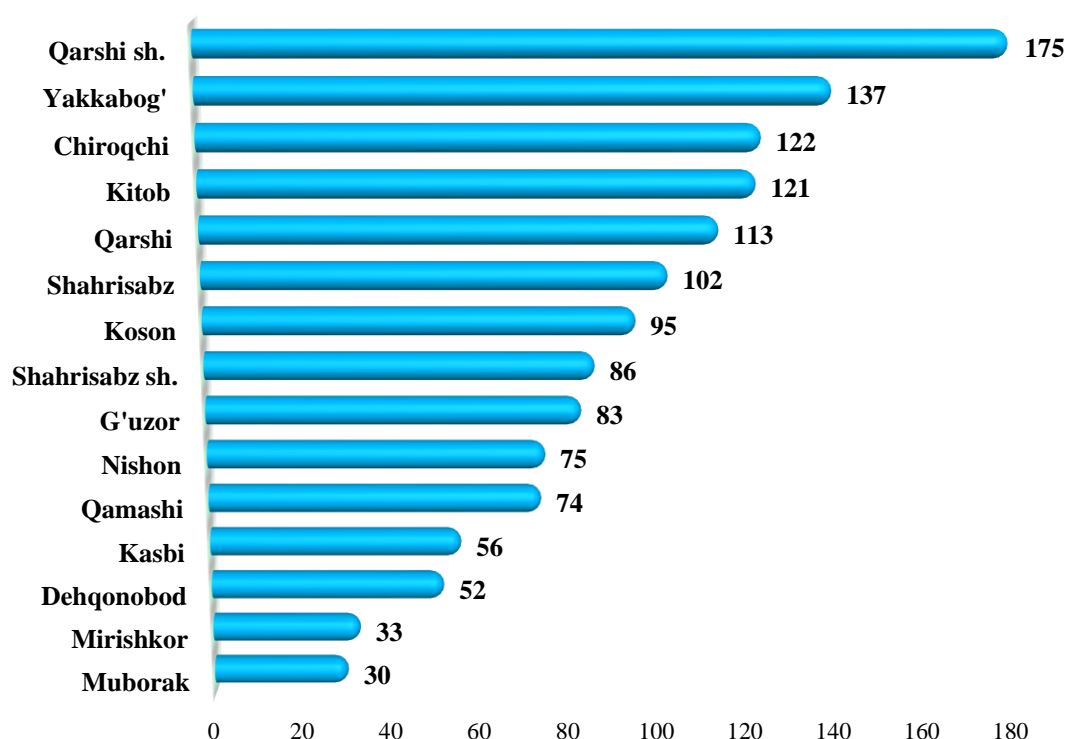
Hududlar kesimida 2021- yilning yanvar-iyun oylarida nikohlar soni, birlik

Nikoh. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, hududlar bo'yicha eng yuqori nikoh tuzish darajasi Chiroqchi 1333 ta, Qarshi shahri 1063 ta, Koson 847 ta va Yakkabog' tumani 820 taga to'g'ri keladi.

Tumanlar bo'yicha eng kam nikoh tuzish darajasi 259 ta Muborak tumani, 339 ta Mirishkor tumani va 396 ta Shahrisabz shahriga to'g'ri keladi.

Tumanlar kesimida 2021- yilning yanvar-iyun oylarida nikohdan ajralishlar soni bo'yicha taqsimlanishi, birlik

Ajrim. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, hududlar bo'yicha eng yuqori nikohdan ajralishlar darajasi 175 ta Qarshi shahri, 137 ta Yakkabog', 122 ta Chiroqchi tumanlariga to'g'ri keladi.

Tumanlar bo'yicha eng kam nikohdan ajralishlar darajasi 30 ta Muborak, 33 ta Mirishkor va 52 ta Dehqonobod tumanlariga to'g'ri keladi.

Migratsiya. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2021- yilning yanvar-iyun oylarida viloyat bo'yicha ko'chib kelganlar soni 6612 kishini, 2021- yilning shu davri mobaynida ko'chib ketganlar soni esa 11542 ming kishini tashkil qildi. Migratsiya qoldig'i minus 4930 ming kishiga (2020- yilning shu davrida minus 9201 ming kishi) teng bo'ldi.

Eng katta minus qoldiqlar Yakkabog' (minus 811 kishi), Chiroqchi (minus 738 kishi) Kitob (minus 673 kishi), Qamashi (minus 631 kishi) tumanlarida kuzatildi.

Aholining migratsiya ko'rsatkichlari

(kishi)

	<i>Kelganlar</i>		<i>Ketganlar</i>		<i>Migratsiya saldosi</i>	
	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>	<i>2020- yil yanvar-iyun</i>	<i>2021- yil yanvar-iyun</i>
Viloyat bo'yicha:	4504	6612	13705	11542	-9201	-4930
<i>shaharlar:</i>						
Qarshi	979	1510	1265	1844	-286	-334
Shahrisabz	145	454	667	777	-522	-323
<i>tumanlar:</i>						
G'uzor	140	255	473	473	-333	-218
Dehqonobod	103	5	397	501	-294	-496
Qamashi	152	245	1400	876	-1248	-631
Qarshi	878	1329	765	707	113	622
Koson	224	264	477	661	-253	-397
Kitob	217	243	1723	916	-1506	-673
Mirishkor	99	145	208	261	-109	-116
Muborak	134	251	199	266	-65	-15
Nishon	427	524	511	614	-84	-90
Kasbi	162	194	390	458	-228	-264
Chiroqchi	109	290	1387	1028	-1278	-738
Shahrisabz	419	606	1953	1052	-1534	-446
Yakkabog'	316	297	1890	1108	-1574	-811